Turun hovioikeus
Åbo hovrätt
Toimintakertomus vuodelta 2025

Kannen kuva Venla Jalasjoki

Muut kuvat Turun hovioikeuden kuvakokoelma / Pauliina Ruusu

Sisällys

1. Presidentin katsaus ... 1
   Presidentens översikt ... 4
2. Turun hovioikeuden esittelijäjärjestelmän kehittäminen ... 7
3. Turun hovioikeuden koulutus- ja opiskelijayhteistyöstä ... 10
4. Hovioikeuden toiminnan vaikuttavuus ... 12
5. Hovioikeuden toiminnan tuloksellisuus ... 13
   5.1. Yleiskuva hovioikeuden toiminnan tehokkuudesta ja taloudellisuudesta ... 13
   5.2. Saapuneet ja annetut ratkaisut ... 15
   5.3. Käsittelyajat ... 18
   5.4. Pääkäsittelyt ja matkakäräjät ... 19
   5.5. Jatkokäsittelyluvat ... 20
   5.6. Ratkaisujen pysyvyys ... 21
      Käräjäoikeuksien ratkaisujen pysyvyys ... 21
      Hovioikeuden ratkaisujen pysyvyys ... 21
   5.7. Henkilöstö ... 22
      Henkilöstön kehittäminen ... 22
      Muutokset viranhaltijoiden osalta ... 22
6. Sisäisen valvonnan arviointi ... 23
7. Hovioikeuden muu toiminta ... 24
      Hallinto ... 24
      Lausuntovaliokunnan lausunnot ... 24
      Muut lausunnot ... 24
      Hovioikeuden henkilökunnan osallistuminen tuomioistuimia ja koko hallinnonalaa koskevaan valtakunnalliseen työhön ... 25
      Alioikeuksien tarkastus ... 25
      Koulutus ... 26
      Tuomioistuinharjoittelu ... 26
      Tapahtumia ja tilaisuuksia ... 27
      Yhteistyö ... 27
      Turun hovioikeuden Finlex-ratkaisut ... 28
      Lehdistötiedotteet ... 30
8. Turun hovioikeuden organisaatio 2025 ... 31

Organisaatiokaavio 31
Lainkäyttöosastot 31
Hovioikeuden presidentti ja hovioikeuden hallinto 32
9. Toimintakertomuksen hyväksyminen 33

1. Presidentin katsaus

Kesällä 2025 tuli kuluneeksi 402 vuotta siitä, kun Ruotsin kuningas Kustaa II Aadolf antoi valtakirjan ensimmäisen hovioikeuden perustamiseksi nykyisen Suomen alueelle Turkuun. Tavoitteena oli hallinnon tehostamisen lisäksi turvata kaikkien pääsy tuomioistuimeen. Tehokkaaksi osoittautunut hovioikeusmalli otettiin myöhemmin käyttöön Liivinmaalla perustamalla sinne vuonna 1630 Tarton hovioikeus ja sen jälkeen vielä Göötanmaalle oma hovioikeus vuonna 1634.

Turun hovioikeuden historiaan kuuluvista erilaisista haasteista huolimatta, hovioikeus on kestänyt hyvin ajassa ja elämän sykkeessä. Se on täyttänyt kunniakkaasti vuosisataisen tehtävänsä muutoksenhakutuomioistuimena ja oikeushallintoviranomaisena. Turun hovioikeuden historia antaa meille kaikille uskoa tulevaan ja tietoa siitä, miten voimme pärjätä myös tulevien haasteiden kanssa.

Ensinnäkin tarvitaan kokemus siitä, että työ, jota teemme, on tärkeää. Hovioikeuden henkilöstön keskuudessa toteutetun henkilöstötutkimuksen (HenkilöstöBaro 2025) tulosten perusteella meitä yhdistää vahva kokemus siitä, että teemme merkityksellistä työtä. Jokainen kokee omalta osaltaan olevansa vastuussa siitä, että oikeusturva toteutuu jokaisessa hovioikeuden käsiteltävänä olevassa asiassa. Olemme jokainen ylläpitämässä yhteiskuntajärjestystä ja luottamusta oikeudenhoitoon, jonka tulee toimia kaikkina aikoina ja kaikissa olosuhteissa.

Ennakko-odotusten mukaisesti työtä on vuonna 2025 riittänyt. Juttuja saapui enemmän kuin vuonna 2024. Myös hallinnollisten asioiden määrä on jatkanut kasvuaan. Hallinnollisten asioiden asianhallintajärjestelmään Hildaan kirjattiin vuonna 2025 yhteensä yli 2200 asiaa. Samanaikaisesti ahkerointi tuotti myös tulosta: vaikka juttujen määrä on jatkanut kasvuaan, niin annettujen ratkaisujen lukumäärä on kasvanut vielä enemmän. Siitä kiitos kuuluu kaikille. Tätä kirjoitettaessa, kesällä 2026, näyttää siltä, että työtä riittää jatkossakin. Se on hyvä uutinen toiminnan jatkon suunnittelulle ja tulevalle kehitystyölle.

Nyt ja tulevaisuudessa tarvitaan lisäksi yhteistyötä. Vain yhdessä pärjäämme haastavinakin aikoina. Jokainen meistä voi omalta osaltaan vaikuttaa siihen, miten yhteistyö toimii ja kehittyy. Yhteistyö on edellytys sille, että rajalliset resurssit voidaan käyttää mahdollisimman järkevällä tavalla.

Hovioikeuden sisäisen kehitystyön muodoiksi ovat vakiintuneet osastokokoukset ja tuomaripalaverit sekä eri henkilöstöryhmien edustajien osallistuminen hovioikeuden eri toimikuntiin ja työryhmiin. Uusi asia ovat keskeisillä oikeudenaloilla toimivat vastuutuomarit ja -esittelijät. He verkostoituvat, kouluttavat itseään ja jakavat osaamistaan hovioikeudessa. Näin he omalta osaltaan ovat huolehtimassa hovioikeuden lainkäytön laadusta myös

tulevaisuudessa.

Vuonna 2025 hovioikeudessa päätettiin panostaa tuomioistuinsovitteluun. Se on tarkoittanut yhteydenpidon lisäämistä asianosaisten avustajiin sekä koulutuksen järjestämistä lainkäyttöhenkilökunnalle. Tuomioistuinsovitteluja hovioikeudessa hoitavat tehtävään koulutetut ja motivoituneet tuomarit. Sovittelujen käytännön järjestelyistä vastaavat tehtävään nimetyt hovioikeuden lainkäyttösihteerit (sovittelusihteerit). Sovitteluille on hovioikeudessa varattavissa siihen tarkoitukseen soveltuvat sisustetut tilat.

Toinen kehittämiskohde vuonna 2025 oli Turun hovioikeuden esittelijäjärjestelmä. Erillisen työryhmän tehtävänä oli arvioida hovioikeuden nykyisen esittelijäjärjestelmän toimivuutta ja tehdä ehdotuksia sen kehittämiseksi siten, että myös jatkossa työ hovioikeudessa ja yleisemminkin tuomioistuinlaitoksen palveluksessa koettaisiin mielekkääksi ja houkuttelevaksi. Lisäksi panostettiin tiedottamiseen. Sisäisen tiedottamisen kehittämisen lisäksi mediatuomari, lehdistötiedotteet ja yhteydenpito median edustajiin teki tärkeää työtämme myös yleisölle näkyväksi.

Sidosryhmäyhteistyötä jatkettiin vuonna 2025. Yksi uusi yhteistyön muoto on Turun hovioikeuden aloitteesta Turun ammattikorkeakoulussa aloitettu ”Oikeuden osaaja” -koulutus tradenomeille. Tärkeä osa uutta koulutusta on muun muassa hovioikeudessa järjestettävä työharjoittelu. Koulutus- ja harjoittelijayhteistyötä jatkettiin Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan ja Åbo Akademin kanssa. Muusta vuoden 2025 sidosryhmäyhteistyöstä on syytä mainita Hämeenlinnassa järjestetyt hovioikeuspiirin kansliahenkilökuntapäivät ja perinteiseksi muodostuneet hovioikeuspiirin käräjänotaaripäivät Turun hovioikeudessa. Yhteiset tilaisuudet tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden pysähtyä ajankohtaisten yhteisten asioiden äärelle, jakaa tietoa, tutustua ja verkostoitua.

Myös hovioikeuksien välistä yhteistyötä kehitettiin vuoden aikana. Tästä yhtenä esimerkkinä Turun hovioikeuden Rovaniemen hovioikeuspiirin lainkäytön laatuhankkeen kanssa tekemä vuotta 2025 koskevan yhteistyösopimus, joka mahdollisti hovioikeuden ja hovioikeuspiirin käräjäoikeuksien osallistumisen laatuhankkeen koulutuksiin ja työryhmätyöhön. Lisäksi hovioikeus oli vuoden aikana aktiivisesti mukana Oikeusministeriön perustaman Oikeuslaitostyöryhmän ja sen eri projektiryhmien työssä.

Vuodesta 1830 alkaen hovioikeus on toiminut Akatemiatalossa. Viimeisin laaja peruskorjaus toteutettiin vuosina 2015–2017. Vuonna 2025 oli hovioikeuden julkisivuremontin vuoro. Varsin pian voitiin todeta, että remontti ei valmistu vuoden 2025 aikana, vaan sitä täytyy jatkaa vuonna 2026. Remontin aiheuttamista häiriöistä huolimatta hovioikeuden toiminta Akatemiatalossa jatkui keskeytyksittä. Remontti ei myöskään estänyt Turun Musiikkijuhlia järjestämästä elokuussa 2025 ”Hovioikeuden kotikonserttia”, jonka teemana oli ”Valta ja vallattomat.” Konsertti tarjosi ainutlaatuisen tilaisuuden kokea korkeatasoista musiikkia Suomen vanhimman hovioikeuden historiallisissa tiloissa.

Etäosallistuminen oikeudenkäynteihin jatkoi kasvuaan vuonna 2025. Tämä ei tarkoittanut pelkästään sitä, että hovioikeus järjesti omat istuntonsa etäyhteyksiä laajasti hyödyntäen. Tämä tarkoitti myös sitä, että hovioikeus tarjosi virka-apua muiden tuomioistuinten istuntoihin osallistuville. Etäyhteyksien käyttömahdollisuudet lisääntyivät myös lainmuutosten ansiosta. Jatkossa tuomioistuimen muut jäsenet kuin puheenjohtaja voivat osallistua oikeudenkäyntiin etäyhteyksillä. Oikeudenkäynti voidaan lisäksi kokonaisuudessaan toteuttaa etäoikeudenkäyntinä. Tämä mahdollisuus on tärkeä erityisesti erilaisia poikkeusoloja silmällä pitäen. Voidaan ennakoida, että etäyhteyksille ja hovioikeuden tarjoamalle virka-avulle on

jatkossakin käyttöä.

Seuraava hovioikeusmenettelyn ulkoiseen kulkuun merkittävästi vaikuttava uudistus on videotallenneuudistus. Sen myötä henkilötodistelu otetaan jatkossa hovioikeudessa vastaan käräjäoikeuksissa tehdyiltä videotallenteilta. Uuden lainsäädännön tarkoitus on parantaa todistelun laatua, lisätä oikeusvarmuutta ja vähentää henkilöiden uudelleen kuulemisesta aiheutuvia haittoja ja kustannuksia. Tulevaan muutokseen liittyen hovioikeuden tuomariyhdistys järjesti omakustanteisen matkan Tukholmaan. Ruotsalaiset kollegat vaikuttivat olevan kovin tyytyväisiä heillä jo vuosia voimassa olleeseen vastaavaan sääntelyyn.

Sen jälkeen, kun hovioikeuden toiminnot keskitettiin Akatemiataloon, työpisteistä on ollut pulaa. Tämä on tarkoittanut, että työntekijöitä on ohjattu työskentelemään opetustiloissa. Samalla hovioikeuden kahvio on säilynyt tärkeänä henkilökunnan kohtaamispaikkana. Toimintavuonna henkilökunta sai osallistua kahvion viihtyvyyden kehittämiseen. Vaikka hovioikeustyön sähköistyminen mahdollistaa laajan etätyön, toivon, että työ virastolla koetaan tulevaisuudessakin tärkeäksi. Tutkimustieto on osoittanut, että etätyö voi etäännyttää. Lisäksi aivotutkimuksen mukaan ihminen toimii paremmin ryhmässä. Ihminen tarvitsee luontaisesti kohtaamisia, juttelua ja ajatusten vaihtoa.

Turun hovioikeudessa tehdyn kehitystyön ja yhteistyön tulokset ovat luettavissa Tuomioistuinlaitoksen vuotta 2025 koskevasta julkisesta tilinpäätöksestä. Työmäärän kasvusta huolimatta siirtyneiden ja yli 12 kuukautta vireillä olleiden asioiden määrä saatiin laskuun. Tilinpäätöksen taloudellisuus- ja tuottavuuslukujen perusteella Turun hovioikeus menestyi erinomaisesti.

Yhteistyön lisäksi jatkossa tarvitaan myös oikeaa asennetta, halua oppia ja kehittyä. Halua sitoutua yhteiseen tekemiseen ja yhteisiin tavoitteisiin. Kysymys on uskosta ja luottamuksesta itseen ja toinen toisiimme. Positiivisuus ja ilo auttavat. Ei niistä ainakaan haittaa ole.

Viime aikoina on puhuttu paljon taloudesta ja resurssien riittävyydestä. Suhtaudun kuitenkin yhteiseen tulevaisuuteemme erittäin luottavaisesti. Kuten historiassa niin myös tulevaisuudessa menestyminen tulee vaatimaan meiltä yhteisiä ponnisteluja.

Nyt on kuitenkin kiitosten aika. Kiitos hovioikeuden henkilökunnalle ja kaikille yhteistyötahoille vuodesta 2025 ja siitä, että itseänne säästämättä olette jaksaneet tehdä työtä yhteiseksi hyväksi.

Pekka Määttä

Turun hovioikeuden presidentti

Presidentens översikt

Sommaren 2025 blev det 402 år sedan den svenske kungen Gustav II Adolf utfärdade en fullmakt för att grunda den första hovrätten på nuvarande Finlands område i Åbo. Syftet var, förutom att effektivisera förvaltningen, att trygga allas tillgång till domstolen. Hovrättsmodellen som visade sig vara effektiv togs senare i bruk i Livland genom grundandet av hovrätterna i Tartu 1630 och i Götaland 1634.

Trots olika utmaningar i Åbo hovrätts historia har hovrätten klarat sig bra i tiden och i livets puls. Den har på ett ärofullt sätt fullgjort sin sekellånga uppgift som besvärsdomstol och justitieförvaltningsmyndighet. Åbo hovrätts historia ger oss alla tro på framtiden och kunskap om hur vi kan klara oss även med kommande utmaningar.

Först och främst behövs erfarenhet av att det arbete vi gör är viktigt. Utifrån resultaten från personalundersökningen (PersonalBaro 2025) som genomförts bland hovrättens personal förenas vi av en stark erfarenhet av att vi utför meningsfullt arbete. Var och en upplever sig vara ansvarig för att rättsskyddet förverkligas i varje ärende som behandlas i hovrätten. Vi är alla med och upprätthåller samhällsordningen och förtroendet för rättsvården, som ska fungera i alla tider och under alla förhållanden.

I enlighet med förhandsförväntningarna har det år 2025 räckt med arbete. Antalet inkomna mål var fler än 2024. Även antalet administrativa ärenden har fortsatt att öka. I ärendehanteringssystemet Hilda för administrativa ärenden registrerades år 2025 sammanlagt över 2200 ärenden. Samtidigt gav fliten också resultat: även om antalet mål har fortsatt att öka, har antalet givna lösningar ökat ännu mer. Det är tack vare alla. När detta skrivs, sommaren 2026, ser det ut som att arbetet kommer att fortsätta. Det är goda nyheter för planeringen av verksamhetens fortsättning och för det framtida utvecklingsarbetet.

Nu och i framtiden behövs därutöver samarbete. Bara tillsammans klarar vi oss även i utmanande tider. Var och en av oss kan för sin del påverka hur samarbetet fungerar och utvecklas. Samarbete är en förutsättning för att de begränsade resurserna ska kunna användas på ett så rationellt sätt som möjligt.

Till formerna för hovrättens interna utvecklingsarbete hör etablerade avdelningsmöten och domarmöten samt att representanter för olika personalgrupper deltar i hovrättens olika kommittéer och arbetsgrupper. Nytt är ansvariga domarna och föredragandena inom centrala rättsområdena. De nätverkar, utbildar sig och delar med sig av sitt kunnande i hovrätten. På så sätt är de för sin del måna om kvaliteten på hovrättens rättskipning även i framtiden.

År 2025 beslutade man i hovrätten att satsa på medling i domstol. Det har inneburit ökade kontakter med parternas biträden samt att utbildning har ordnats för rättskipningspersonalen. Domstolsmedling i hovrätten sköts av utbildade och motiverade domare. För de praktiska arrangemangen kring medlingarna ansvarar de rättskipningssekreterare (medlingssekreterare) vid hovrätten som utsetts för uppgiften. För medlingen kan i hovrätten reserveras lokaler som inretts för ändamålet.

Ett annat utvecklingsområde år 2025 var föredragandesystemet vid Åbo hovrätt. En särskild arbetsgrupp hade till uppgift att utvärdera hur det nuvarande föredragandesystemet i hovrätten fungerar och lägga fram förslag till hur det kunde utvecklas så att arbetet i hovrätten och även mer allmänt i domstolsväsendets tjänst skulle upplevas som meningsfullt och lockande. Dessutom satsade man på information. Förutom att utveckla den interna informationen gjorde

mediedomaren, pressmeddelanden och kontakten med medierepresentanterna vårt viktiga arbete synligt även för allmänheten.

Samarbetet fortsatte med intressentgrupperna år 2025. En ny form av samarbete är den på Åbo hovrätts initiativ vid Åbo yrkeshögskola inledda utbildningen "Rättsviseexperten" för tradenomer. En viktig del av den nya utbildningen är bland annat den arbetspraktik som ordnas i hovrätten. Utbildnings- och praktikantsamarbetet fortsatte med juridiska fakulteten vid Åbo universitet och Åbo Akademi. Om annat samarbete med intressentgrupper år 2025 är det skäl att nämna Hovrättsdistriktets kanslipersonaldagar i Tavastehus och de traditionella tingsnotariedagarna i Åbo hovrätt. Gemensamma tillställningar erbjuder en utmärkt möjlighet att stanna upp för aktuella gemensamma frågor, dela information, bekanta sig med och nätverka.

Även samarbetet mellan hovrätterna utvecklades under året. Ett exempel på detta är Åbo hovrätts samarbetsavtal med kvalitetsprojekt för rättskipning i Rovaniemi hovrätts domkrets för år 2025, som gjorde det möjligt för hovrätterna och hovrättsdistriktens tingsrätter att delta i kvalitetsprojektens utbildningar och arbetsgruppsarbete. Dessutom deltog hovrätten under året aktivt i arbetet i Justitieministeriets arbetsgrupp för rättsväsendet och dess olika projektgrupper.

Sedan 1830 är hovrätten verksam i Akademihuset. Den senaste omfattande renoveringen genomfördes 2014-2017. År 2025 var det dags för hovrättens fasadrenovering. Ganska snart kunde man konstatera att renoveringen inte blir klar under 2025, utan måste fortsätta 2026. Trots de störningar som renoveringen orsakat fortsatte hovrättens verksamhet i Akademihuset utan avbrott. Renoveringen hindrade inte heller Åbo Musikfestspel från att i augusti 2025 arrangera en "Hovrättens hemkonsert" med temat "Makt och maktlösa". Konserten erbjöd en unik möjlighet att uppleva högklassig musik i Finlands äldsta hovrätts historiska lokaler.

Distansdeltagandet i rättegångar fortsatte att öka år 2025. Detta innebar inte enbart att hovrätten ordnade sina egna sammanträden i stor utsträckning med hjälp av distansförbindelser. Detta innebar också att hovrätten erbjöd handräckning till dem som deltog i andra domstolars sammanträden. Möjligheterna att använda distansförbindelser ökade också tack vare lagändringar. I fortsättningen kan domstolens andra ledamöter än ordföranden delta i rättegången på distans. Rättegången kan dessutom i sin helhet genomföras på distans. Denna möjlighet är viktig särskilt med tanke på olika undantagsförhållanden. Man kan förutse att det även i fortsättningen kommer att finnas användning för distansförbindelser och den handräckning som hovrätten erbjuder.

Nästa reform som avsevärt påverkar hovrättsförfarandets externa förlopp är videoinspelningsreformen. I och med det tas personbevisning i fortsättningen emot i hovrätten från videoupptagningar som gjorts i tingsrätterna. Syftet med den nya lagstiftningen är att förbättra bevisningens kvalitet, öka rättssäkerheten och minska de olägenheter och kostnader som orsakas av att personer hörs på nytt. I anslutning till den kommande förändringen arrangerade hovrättens domarförening en resa på egen bekostnad till Stockholm. De svenska kollegerna verkade vara mycket nöjda med den motsvarande reglering som de hade haft i flera år.

Sedan verksamheten i hovrätten koncentrerades till Akademihuset har det varit brist på enskilda arbetsplatser. Detta har inneburit att de anställda har instruerats att arbeta i skolningsutrymmen. Samtidigt har hovrättens cafeteria förblivit en viktig mötesplats för personalen. Under verksamhetsåret fick personalen delta i utvecklingen av cafeterians trivsel. Även om digitaliseringen av hovrättsarbetet möjliggör ett omfattande distansarbete hoppas jag att arbetet

på ämbetsverket upplevs som viktigt även i framtiden. Forskningsdata har visat att distansarbete kan fjärma. Dessutom visar hjärnforskning att människan fungerar bättre i grupp. Människan har ett naturligt behov av möten, samtal och tankeutbyte.

Resultaten av utvecklingsarbetet och samarbetet i Åbo hovrätt finns att läsa i Domstolsverkets offentliga bokslut för 2025. Trots den ökade arbetsmängden lyckades man få ned antalet överförda ärenden och ärenden som varit under behandling i över 12 månader. Utifrån bokslutets lönsamhets- och produktivitetssiffror lyckades Åbo hovrätt utmärkt.

Förutom samarbete behövs i fortsättningen också rätt attityd, vilja att lära sig och utvecklas. Viljan att engagera sig i gemensamt arbete och gemensamma mål. Det handlar om att tro och lita på sig själv och varandra. Positivitet och glädje hjälper till. Det skadar i alla fall inte.

På senare tid har det talats mycket om ekonomi och resursernas tillräcklighet. Jag har dock stort förtroende för vår gemensamma framtid. Precis som i historien kommer det att krävas gemensamma ansträngningar av oss för att lyckas i framtiden.

Men nu är det dags för att säga tack. Tack till hovrättens personal och alla samarbetsparter för 2025 och för att ni utan att spara på krafterna har orkat arbeta för det gemensamma bästa.

Pekka Määttä

Åbo hovrätts president

2. Turun hovioikeuden esittelijäjärjestelmän kehittäminen

Hovioikeuden presidentti perusti päätöksellään 19.8.2024 työryhmän Turun hovioikeuden nykyisen esittelijäjärjestelmän kehittämiseksi. Työryhmä sai mietintönsä valmiiksi 28.5.2025. Työryhmän jäseninä toimivat hovioikeudenneuvos Camilla Nissi, asessori Maiju Auranen sekä esittelijät Jutta Holmberg ja Riina Kaurala (28.2.2025 saakka). Allekirjoittanut hovioikeudenneuvos, osaston johtaja Nora Viikari toimi työryhmän puheenjohtajana.

Työryhmän tehtävänä oli laatia mietintö mahdollisista muutostarpeista Turun hovioikeuden menettelytapoihin. Muutostarpeita arvioidessaan työryhmä kiinnitti huomiota muun muassa esittelijöiden rekrytointiin, perehdytykseen ja koulutukseen, esittelijöiden työtehtäviin ja käyttöön lainkäyttöasioissa sekä virkavapauskäytäntöihin. Työryhmän tuli työssään ottaa huomioon uusien tietojärjestelmien käyttöönoton vaikutukset hovioikeuden toiminnalle. Työryhmän toimeksiantoa täydennettiin johtoryhmän kokouksessa 7.2.2025 siten, että työryhmää kehotettiin tekemään esityksiä siitä, millä perusteella esittelijä on syytä määrätä juttuun ja missä menettelyssä, mikä on esittelijälle jaettavien juttujen tavoiteltava lukumäärä ja mikä on esittelijälle jaettavien esittely- ja pääkäsittelyjuttujen tavoiteltava suhde.

Turun hovioikeudessa esittelijän työ on vaativaa asiantuntijatyötä, jossa on hyötyä muun muassa substanssiosaamisesta, vuorovaikutustaidoista, kirjallisesta ja suullisesta ilmaisukyvystä, paineensietokyvystä sekä kyvystä hallita, priorisoida ja rajata työtehtäviään. Näitä taitoja kaikkien lainkäyttöhenkilökuntaan kuuluvien tulee kehittää koko työuransa ajan. Merkittävin anti työryhmän selvitystyöstä liittyi siihen, miten esittelijän työtä olisi mahdollista sujuvoittaa työmenetelmiä ja -käytänteitä parantamalla. Esittelijätehtävän on oltava itsessään mielekäs ja pätevöitettävä koulutus- ja tuomarivirkoihin.

Työryhmä selvitti nykytilannetta käymällä läpi Turun hovioikeuden perehdytysmateriaalin sekä keskustelemalla presidentti Pekka Määtän, kansliapäällikkö Nina Ovaskan ja yliopistoyhteistyöstä vastaavan hovioikeudenneuvos Essi Kinnusen kanssa. Työryhmä kuuli lainkäyttöhenkilökuntaa nykytilanteesta ja parannusehdotuksista. Esittelijöitä kuultiin teemoitetuissa kuulemistilaisuuksissa. Kuulemistilaisuuksien lisäksi kuulluille varattiin tilaisuus vastata anonyymisti kuulemisen teemoista Webropol-lomakkeella.

Työryhmä selvitti Rovaniemen, Vaasan, Itä-Suomen ja Helsingin hovioikeuksien esittelijäjärjestelmän tilaa, kuten työskentelykäytäntöjä sekä työnjakoon liittyviä ratkaisuja, vierailemalla muissa hovioikeuksissa, joissa oli lämmin vastaanotto sekä valmius jakaa tietoa ja kokemuksia. Työryhmä sai käyttöönsä esittelijöiden työtehtäviä ja perehdytystä koskevaa aineistoa muista hovioikeuksista. Näkökulmia tulevan todistelutallenneuudistuksen vaikutuksista esittelijän työhön saatiin todistelutallenneuudistuksen videokoulutuksista eOppivassa sekä Turun hovioikeuspiirin todistelutallenneuudistuksen vastuukouluttajalta hovioikeudenneuvos Camilla Mäkiseltä. Työryhmän työn onnistumiseen vaikutti merkittävästi koko hovioikeuden henkilöstön erinomainen suhtautuminen työryhmän työskentelyyn.

Työryhmä esitti mietinnössään useita toimenpidesuosituksia, jotka toivottavasti antavat talon johdolle jatkossakin tukea hovioikeuden ohjeiden ja työjärjestyksen päivitystarpeisiin sekä töiden tasaisen jakaantumisen toteutumiseen ja töiden tarkoituksenmukaiseen järjestelemiseen talossa.

Työryhmän työskentelyn aikana tuli selvästi esiin, että esittelijäjärjestelmä antaa edelleen erinomaisia valmiuksia tuomaritehtävään ja se on edelleen asessorikoulutuksen ohella

merkittävä väylä tuomarityöhön. Esittelijän työtä arvostettiin ja arvostetaan kaikissa hovioikeuksissa. Näin ollen esittelijäjärjestelmän säilyttämisestä ja houkuttelevuudesta tulee pitää huolta. On otettava huomioon, että mikäli esittelijäkokemusta ei arvosteta virantäytöissä, se on tehtävästä poistyöntävä tekijä. Esittelijän ja koko lainkäyttöhenkilökunnan tulisi saada keskittyä enemmän ydintehtäviin eli lainkäyttöön osastokanslian huolehtiessa ja avustaessa muissa tehtävissä, kuten arkistoinnissa. Riittävä henkilöstöresursointi on ehdoton edellytys työn mielekkyydelle ja sujuvuudelle.

Työryhmän mietinnössä pohdittiin määräaikaisten esittelijöiden virkavapauskäytäntöjä ja esittelijän kahden vuoden pituista kokemusta työstä ennen käräjätuomariksi siirtymistä. Lisäksi työryhmä totesi, että paluumahdollisuuden ajankohdista olisi hyvä keskustella työyhteisössä. Selkeät säännöt mahdollistavat esittelijöiden rekrytointia selkeäksi määräajaksi, eikä jatkossa olisi enää tarvetta antaa määräyksiä yhdeksi tai kahdeksi kuukaudeksi kerrallaan. Työryhmä piti mietinnössään virkavapauskäytäntöä sinänsä hyvänä ja säilyttämisen arvoisena, sillä tuomioistuinuraan liittyy paljon hovioikeudesta riippumattomia tekijöitä. Tämä osaltaan saattaisi lisätä työn houkuttelevuutta nuorten juristien keskuudessa. Johtoryhmässä ja yhteistyökomiteassa käytyjen keskustelujen perusteella presidentti päivitti 17.2.2025 virkavapauksia koskevaa ohjetta lainkäyttötehtävissä työskennelleiden määräaikaisten virkamiesten osalta siten, että määräaikaisen virkamiehen tulee olla puolentoista vuoden sijasta yhtäjaksoisesti vähintään kaksi vuotta Turun hovioikeudessa ennen kuin hänelle myönnetään paluumahdollisuus taloon säilyttäen ”ranginsa". Lisäksi ohjetta päivitettiin yksilöimällä siihen paluuajankohdat, jotka ovat lähtökohtaisesti 1.1. ja 1.7. Ohjetta täsmennettiin myös siten, että määräaikaiseen tehtävään paluumahdollisuutta -ja ajankohtaa harkittaessa otetaan huomioon viraston töiden järjestämiseen liittyvät näkökohdat.

Lisäksi työryhmämietinnössä esitettiin toimenpidesuosituksena juttukohtaisen sihteerin käyttö AIPA-asioissa. Talossa kartoitettiin lainkäyttösihteerien kiinnostusta asiaa koskevaan kokeiluun. Kokeilu on tarkoitus aloittaa vuonna 2026.

Työryhmän näkemyksen mukaan työtä hovioikeudessa on tarpeen kehittää nykyistä tuomarivetoisemmaksi ottaen huomioon, että esittelijöiden määrä on vähentynyt suhteessa tuomareihin. Työjärjestyksen 20 §:n 3 kappaleessa oleva kirjaus siitä, että asiaan voidaan tarvittaessa määrätä valmistelusta vastaavan jäsenen avuksi esittelijä, mahdollistaa jo nykyisellään sen, että esittelijän määräämisessä on juttukohtaista harkintaa. Presidentin 17.12.2013 antaman ohjeen mukaan erityisestä syystä voidaan sallia tehtävän poikkeuksia asioiden jakamisesta jäsenille ja esittelijöille vuorojärjestyksessä ja siitä periaatteesta, että jäsenille ja esittelijöille jaetaan sama määrä asioita kaikista asiaryhmistä. Erityisenä syynä voi esimerkiksi olla asioiden jakaminen kokemattomalle esittelijälle, jollakin jäsenellä tai esittelijällä valmisteltavana olevan asian laajuus taikka asian kiireellisyys. Työryhmän työn valmistuttua on ollut havaittavissa, että tuomarivetoisuus on lisääntynyt ilman työjärjestykseen tehtävää muutosta ja että työryhmän työn ansiosta vuosien aikana tapahtunut esittelijöiden lukumäärän vähentymisen vaikutus asioiden valmisteluun on tiedostettu jäsenkunnassa aiempaa paremmin.

Työryhmä suositti myös yksinkertaisen kaavion laatimista jutun kierrosta ja se on jo liitetty osaksi hovioikeuden hyvää ja kattavaa käsikirjaa.

Työryhmä myös suositti, että Turun hovioikeudessa käytäisiin keskustelua siitä, mistä perinteistä halutaan pitää kiinni. Tässä keskustelussa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi tuomioistuimen rooli yhteiskunnassa, Turun hovioikeuden historia, tuomioistuintyön

houkuttelevuus ja jatkuvasti muuttuva yhteiskunta. Lisäksi työryhmä on pitänyt tärkeänä, että hovioikeuden vanhoja perinteitä kartoitetaan.

Olin ilahtunut siitä, että presidentti nimitti minut johtamaan työryhmää ja toimimaan sen puheenjohtajana, koska aloitin 7.10.2024 johtamisen ja yritysjohtamisen erityisammattitutkinnon koulutuksen. Pystyin hyödyntämään työryhmän johtamiseen liittyviä toimia tutkinnon valinnaisessa osiossa ”työyhteisön kehittämisen johtaminen”.

Osaston johtaja, HON Nora Viikari

3. Turun hovioikeuden koulutus- ja opiskelijayhteistyöstä

Turkulaiset tuomioistuimet ja oikeudellista koulutusta tarjoavat oppilaitokset ovat viime vuosina syventäneet yhteistyötään koulutusasioissa. Tämän yhteistyön keskiössä ovat olleet muutaman kerran vuodessa järjestettävät kokoukset, joihin on osallistunut edustajia Turun hovioikeuden lisäksi Turun hallinto-oikeudesta, Varsinais-Suomen käräjäoikeudesta, Turun yliopiston oikeustieteellisestä tiedekunnasta sekä Åbo Akademista. Kokouksissa on käsitelty systemaattisesti lukuisia muun muassa koulutusten ja harjoittelujaksojen järjestämistä koskevia teemoja.

Yksi yhteistyön keskeisistä tavoitteista on kirkastaa opiskelijoiden kuvaa siitä, että tuomioistuinlaitos tarjoaa yhteiskunnallisesti hyvin merkityksellisiä, mutta samalla mielenkiintoisia työtehtäviä. Tuomioistuinten työtä on esitelty opiskelijoille säännöllisesti muun muassa Turun yliopistossa ja Åbo Akademissa järjestetyissä Tuomarin työ tutuksi -tilaisuuksissa sekä Lex ry:n klubi-illoissa. Näissä tilaisuuksissa eri tuomioistuinten tuomarit ovat kertoneet urapolustaan ja kokemuksistaan tuomarintyöstä, ja varsinkin klubi-illoissa opiskelijoiden kanssa on kehkeytynyt mielenkiintoisia keskusteluja, jotka toivottavasti synnyttävät osalle opiskelijoista kipinän hakeutua töihin tuomioistuimeen. Näiden Lex ry:n klubi-iltojen lisäksi opiskelijajärjestöjen kanssa tehdään koulutusasioissa muunlaista yhteistyötä. Hovioikeus on esimerkiksi järjestänyt muutamana viime vuotena ELSA Turku ry:n opiskelijoille harjoitusoikeudenkäynnin sisältävän oikeustapausharjoituksen.

Turun hovioikeudessa on lähes joka kuukausi ollut yksi opiskelija Åbo Akademista ja yksi opiskelija Turun yliopistosta yhden kuukauden kestävässä harjoittelussa. Harjoitteluun sisältyy perehtymistä erityisesti esittelijän työhön, mutta myös muihin henkilökunnan lukuisista tehtävistä sekä pääkäsittelyiden seuraamista. Lisäksi hovioikeudessa on suorittanut vuosittain pidemmän, kolmen kuukauden harjoittelujakson kaksi oikeustieteen opiskelijaa. Tällaiset harjoittelupaikat tarjoavat opiskelijoille ainakin heidän antamansa palautteen perusteella erinomaisen mahdollisuuden perehtyä pintaa syvemmältä tuomarin ja esittelijän työhön hovioikeudessa sekä samalla jossain määrin myös koko oikeuslaitoksen toimintaan. Useat harjoittelun hovioikeudessa suorittaneet opiskelijat ovatkin valmistumisensa jälkeen työllistyneet tuomiolaitoksen palvelukseen.

Turun hovioikeus toimii Turun ammattikorkeakoulun yhteistyökumppanina tradenomeille suunnatussa oikeuden osaajakoulutuksessa. Koulutuksessa opiskelija saa valmiudet työskennellä oikeuslaitoksessa esimerkiksi käräjäsihteerinä, hovioikeuden lainkäyttösihteerinä, hallintosihteerinä tai haastemiehenä. Osana tätä koulutusta hovioikeudessa suorittaa vuosittain kolmen kuukauden harjoittelujakson kolme opiskelijaa. Myös tältä osin kokemukset ovat olleet myönteiset.

Opetusyhteistyön osalta on otettu arvokkaita, konkreettisia edistysaskeleita. Kuluvana vuonna hovioikeuden tuomareita osallistuu tuomarin taitoja sekä oikeussalityöskentelyä koskevien kurssien vetämiseen Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan opiskelijoille. Oikeussalityöskentelykurssin yhteydessä oikeudenkäynnin seuraamista ollaan kehittämässä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus keskustella seuraamastaan jutusta ja sen käsittelystä tuomioistuimen puheenjohtajan tai muun jäsenen kanssa. Tulevaisuus näyttää, laajennetaanko tämä uudistus koskemaan kaikkia istuntoja, joita opiskelijat käyvät seuraamassa hovioikeudessa.

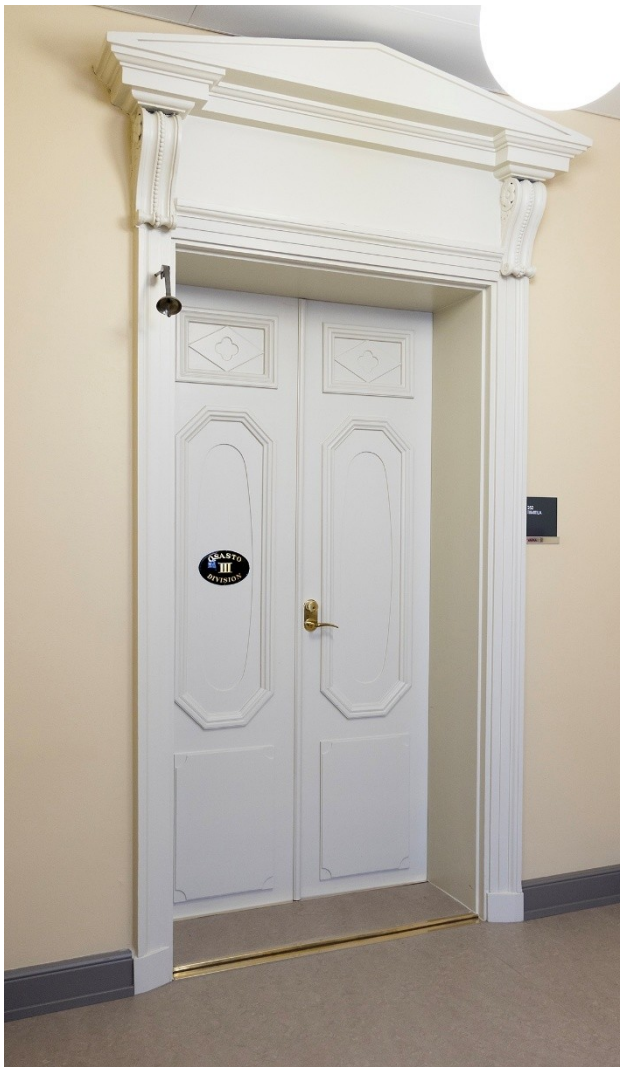
Osana turkulaisten tuomioistuinten ja yliopistojen välistä yhteistyötä ollaan suunnittelemassa

myös yhteisen yleisöseminaarin järjestämistä.

Täydennyskoulutusten osalta hovioikeus tekee yhteistyötä Varsinais-Suomen käräjäoikeuden kanssa. Päävetovastuu on tältä osin käräjäoikeudella, mutta hovioikeuden henkilökunnalla on ollut mahdollisuus osallistua säännöllisesti laadukkaisiin koulutuksiin hovioikeustyön kannalta keskeisiltä oikeudenaloilta. Hovioikeuden edustajia on osallistunut myös osana Rovaniemen hovioikeuspiirin lainkäytön laatuhanketta tehtävään yhteistyöhön, minkä lisäksi henkilökunnalla on ollut mahdollisuus osallistua joihinkin laatuhankkeeseen sisältyviin koulutuksiin. Lisäksi hovioikeus järjestää luonnollisesti henkilökunnalleen koulutuksia säännöllisesti myös itse, miltä osin hovioikeuden koulutustoimikunnan rooli on keskeinen puhumattakaan kouluttajina toimivista hovioikeuden viranhaltioista.

Edellä kuvatun monipuolisen koulutus- ja opiskelijayhteistyön tarkoituksena on taata osaltaan se, että hovioikeudella on asiantunteva sekä osaava henkilökunta ja että siten hovioikeudelle muutoksenhakutuomioistuimena kuuluvat tehtävät kyetään suorittamaan laadukkaasti.

Osaston apulaisjohtaja, HON Jussi Virtanen

4. Hovioikeuden toiminnan vaikuttavuus

Tuomioistuinten ja siten myös hovioikeuden tehtävänä voidaan sanoa olevan oikeus- ja yhteiskuntarauhan turvaaminen. Hovioikeuden on ratkaistava oikein sen tutkittavaksi saatetut asiat. Hovioikeuden on lisäksi huolehdittava siitä, että sen toimintatavat ja hovioikeudessa noudatettava menettely täyttävät oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin vaatimukset. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että hovioikeus toimii tehokkaasti, toimintavuoden aikana on ratkaistava riittävä määrä asioita kohtuullisessa ajassa ja että asianosaisia, heidän asiamiehiään ja muita hovioikeusprosessissa esiintyviä henkilöitä kohdellaan asianmukaisella tavalla. Hyvään hallintoon sisältyvän palveluperiaatteen mukaisesti hovioikeudessa asioivien on saatava mahdollisimman laadukasta palvelua molemmilla kotimaisilla kielillä.

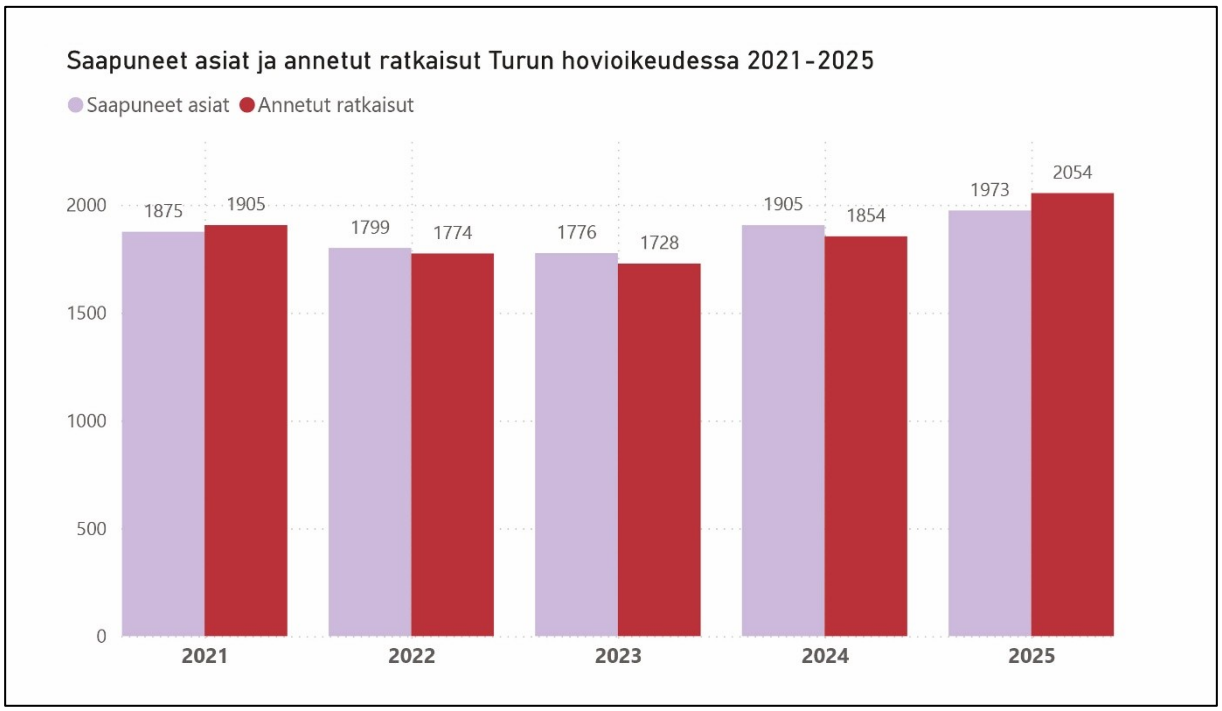
Hovioikeus pyrkii eri tavoin selvittämään sitä, miten se on onnistunut edellä todetuissa tavoitteissaan. Yksi tapa saada tietoa toiminnan vaikuttavuudesta on sidosryhmäyhteistyö. Se tarjoaa lisäksi mahdollisuuden puolin ja toisin kehittää toimintatapoja siten, että asetetut tavoitteet saavutetaan. Lisäksi hovioikeus hyödyntää tilastotietoja, jotka kuvaavat toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta.

Hovioikeuden toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan seuraavassa jaksossa ”Hovioikeuden toiminnan tuloksellisuus” tilastotietojen perusteella. Erityisesti viitataan tulostavoitteen saavuttamista, ratkaistujen asioiden lukumäärää, käsittelyaikoja, käräjäoikeuksien tuomioiden muuttumista hovioikeudessa sekä valituslupahakemusten määrää ja hovioikeuden ratkaisujen pysyvyyttä korkeimmassa oikeudessa koskeviin tietoihin.

Vuodesta 2024 lähtien asioita on ratkaistu kahdessa eri asianhallintajärjestelmässä, jonka vuoksi myös tilastoluvut on koottu kahden eri asianhallintajärjestelmän raporteista.

5. Hovioikeuden toiminnan tuloksellisuus

5.1. Yleiskuva hovioikeuden toiminnan tehokkuudesta ja taloudellisuudesta

Saapuneet asiat, annetut ratkaisut, siirtyneet asiat ja keskimääräinen käsittelyaika vuosina 2021-2025 (Taulukko 1)

	2021	2022	2023	2024	2025
Saapuneet asiat	1875	1799	1776	1905	1973
Annetut ratkaisut	1905	1774	1728	1854	2054
Siirtyneet asiat	930	956	1004	1056	974
Keskimääräinen käsittelyaika (kk)	6,5	6,7	6,5	6,6	6,7

Hallinnolliseen diaariin (HILDA) rekisteröidyt asiat vuosina 2023-2025 (Taulukko 2)

	2023	2024	2025
Hallinnolliset asiat	768	1500	2304

HILDA-järjestelmä otettiin käyttöön 28.2.2023. Hallinnollisten asioiden rekisteröintiä HILDAan on lisätty vaiheittain, joten vuosien 2023-2025 luvuista puuttuu osa hovioikeuden käsittelemistä hallinnollisista asioista.

Toimintamenomääräraha ja henkilöstömäärä vuosina 2021–2025 (Taulukko 3)

	2021	2022	2023	2024	2025
Toimintamenomääräraha (€)					
myönnetty	7 331 597	7 573 346	8 421 015	8 724 464	8 906 648
siirtyneet ed. vuodelta	302 912	100 707	160 879	0	473 354
käytetty	7 533 802	7 513 174	8 693 741	8 251 110	8 880 333
siirtyneet seur. vuodelle	100 707	160 879	-111 847 *	473 354	499 699
Henkilöstömäärä (htv)	100	97	103	100	106

*) Ns. Liberia-asian oikeudenkäynnin kustannuksia ei huomioitu hovioikeuden määrärahoissa

Taloudellisuus ja tuottavuus vuosina 2024–2025 (Taulukko 4)

	2024	2025
Taloudellisuus**		
tavoite	2 996	2677
toteutunut	2 674	2760
Tuottavuus***		
tavoite	28	32
toteutunut	31	30

**) Taloudellisuus = toimintamenot/työmäärä

***) Tuottavuus = työmäärä / htv

Laskennan perusteena on työmäärä, jossa on otettu painokertoimien avulla huomioon asiaryhmien välinen työmääräero.

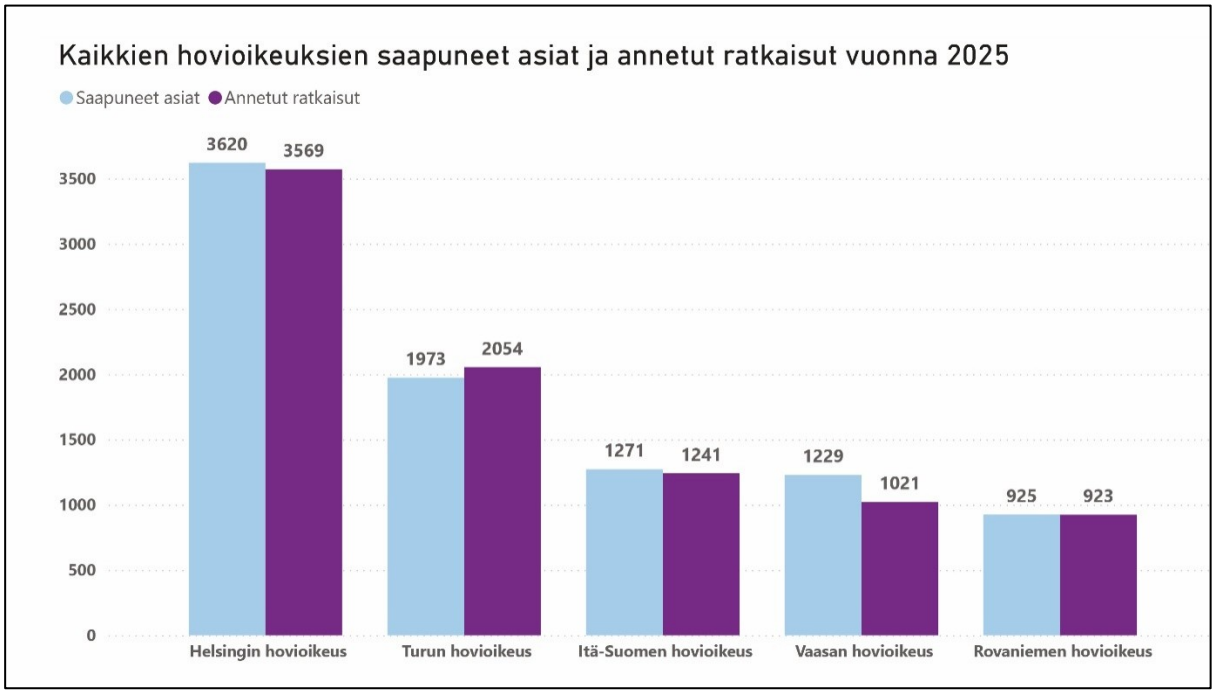
Kaikkien hovioikeuksien taloudellisuus ja tuottavuus vuosina 2024–2025 (Taulukko 5)

		2024	2025
Helsingin hovioikeus	Taloudellisuus	3 225	3 270
	Tuottavuus	25	25
Itä-Suomen hovioikeus	Taloudellisuus	3 132	3 511
	Tuottavuus	28	25
Rovaniemen hovioikeus	Taloudellisuus	2 737	3 251
	Tuottavuus	31	27
Turun hovioikeus	Taloudellisuus	2 674	2 760
	Tuottavuus	31	30
Vaasan hovioikeus	Taloudellisuus	2 737	3 346
	Tuottavuus	32	27

**) Taloudellisuus = toimintamenot/työmäärä

***) Tuottavuus = työmäärä / htv

5.2. Saapuneet ja annetut ratkaisut

Saapuneet asiat, annetut ratkaisut ja siirtyneet asiat vuosina 2021-2025 (Taulukko 6)

	Saapuneet asiat		Annetut ratkaisut		Siirtyneet asiat	
	tavoite	toteutunut	tavoite	toteutunut	tavoite	toteutunut
2025	1 950	1 973	1 950	2 054	1 150	974
2024	1 810	1 905	1 810	1 854	956	1 056
2023	1 750	1 776	1 750	1 728	956	1 004
2022	1 800	1 799	1 700	1 774	936	956
2021	1 950	1 875	1 900	1 905	979	930

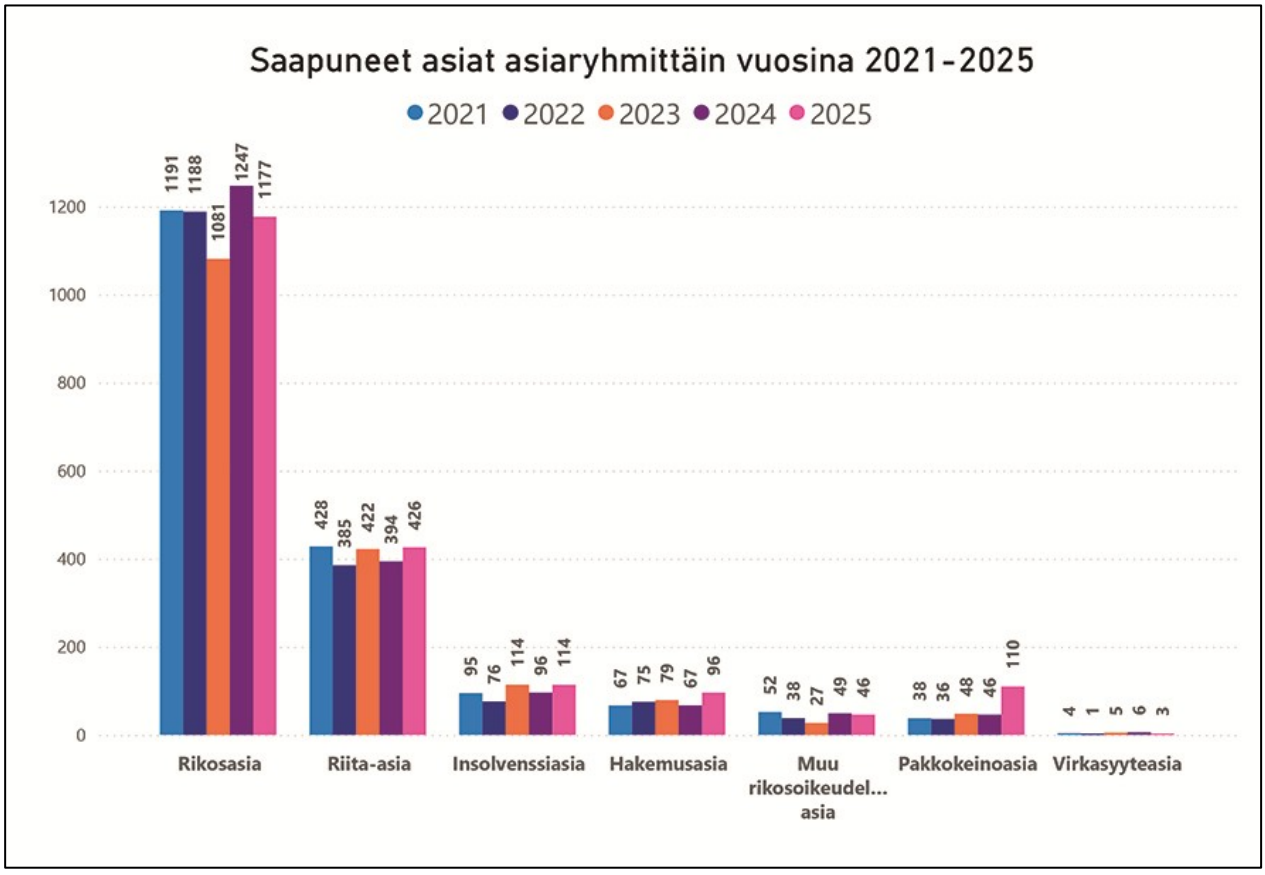
Saapuneet ratkaisut käräjäoikeuksittain ja asiaryhmittäin vuonna 2025 (Taulukko 7)

	Ahvenanmaan käräjäoikeus	Kanta-Hämeen käräjäoikeus	Pirkanmaan käräjäoikeus	Varsinais-Suomen käräjäoikeus
Hakemusasia	1	8	35	15
Insolvenssiasia	0	3	50	61
Muu rikosoikeudellinen asia	0	7	31	8
Pakkokeinoasia	7	9	39	52
Riita-asia	12	49	213	151
Rikosasia	29	125	549	474
Sotilasoikeudenkäyntiasia	0	0	1	0
Yhteensä	**49**	**201**	**918**	**761**

Vuonna 2025 ruotsinkielisiä asioita saapui 62 kappaletta.

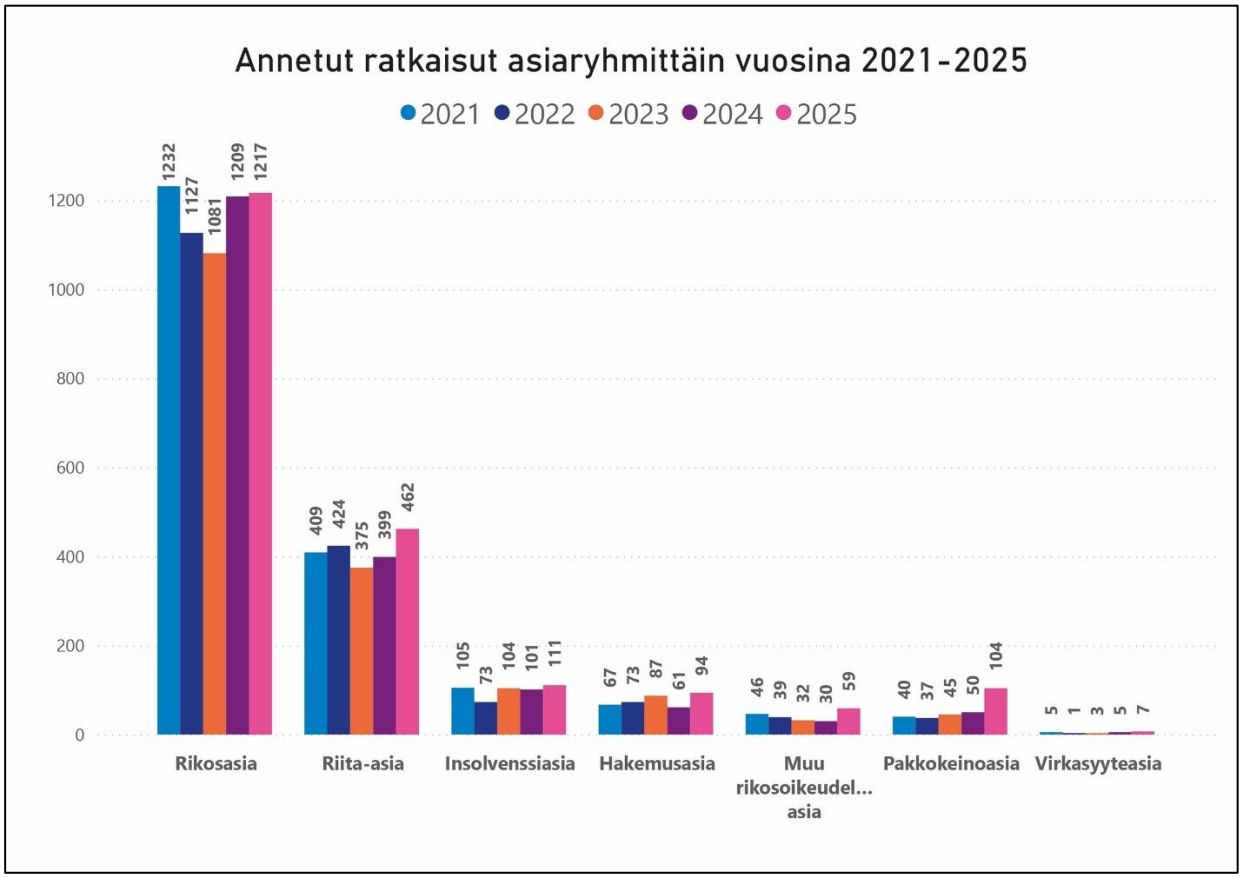
Saapuneet asiat asiaryhmittäin vuosina 2021–2025 (Taulukko 8)

	2021	2022	2023	2024	2025
Hakemusasia	67	75	79	67	96
Insolvenssiasia	95	76	114	96	114
Muu rikosoikeudellinen asia	52	38	27	49	46
Pakkokeinoasia	38	36	48	46	110
Riita-asia	428	385	422	394	426
Rikosasia	1191	1188	1081	1247	1177
Virkasyyteasia	4	1	5	6	3
Sotilasoikeudenkäyntiasia	0	0	0	0	1
Yhteensä	**1875**	**1799**	**1776**	**1905**	**1973**

Annetut ratkaisut asiaryhmittäin vuosina 2021-2025 (Taulukko 9)

	2021	2022	2023	2024	2025
Hakemusasia	67	73	87	61	94
Insolvenssiasia	105	73	104	101	111
Muu rikosoikeudellinen asia	46	39	32	30	59
Pakkokeinoasia	40	37	45	50	104
Riita-asia	409	424	375	399	462
Rikosasia	1232	1127	1081	1209	1217
Virkasyyteasia	5	1	3	5	7
Yhteensä	**1904**	**1774**	**1727**	**1855**	**2054**

5.3. Käsittelyajat

Keskimääräiset käsittelyajat kuukausina (Taulukko 10)

	2021	2022	2023	2024	2025
Kaikki asiat	6,5	6,7	6,5	6,6	6,7
Pääkäsittelyasiat	12,1	12,0	12,1	12,0	12,4
Esittelyasiat	4,8	4,8	4,6	4,7	4,9

Käsittelyajat asiaryhmittäin ja käsittelyaikaväleittäin vuonna 2025 (Taulukko 11)

	<= 3 kk	3<= 6 kk	6<= 9 kk	9<=12 kk	12<=18 kk	yli 18 kk
Hakemusasia	65	18	5	2	3	1
Insolvenssiasia	68	20	12	4	6	1
Muu rikosoikeudellinen asia	32	15	6	4	2	0
Pakkokeinoasia	100	1	2	0	0	1
Riita-asia	184	77	38	41	78	44
Rikosasia	381	185	162	196	236	57
Virkasyyteasia	2	0	0	0	5	0
Yhteensä	**832**	**316**	**225**	**247**	**330**	**104**
Prosentteina	**40%**	**15%**	**11%**	**12%**	**16%**	**5%**

Kaikkien hovioikeuksien keskimääräiset käsittelyajat vuosina 2021–2025 (Taulukko 12)

	2021	2022	2023	2024	2025
Helsingin hovioikeus	8,9	8,8	9,3	8,3	7,6
Itä-Suomen hovioikeus	4,0	4,1	3,8	4,0	4,1
Rovaniemen hovioikeus	4,9	5,2	6,0	6,3	6,4
Turun hovioikeus	6,5	6,7	6,5	6,6	6,7
Vaasan hovioikeus	4,8	4,7	5,1	5,0	5,8
Keskimäärin / kk	6,4	6,5	6,9	6,6	6,6

5.4. Pääkäsittelyt ja matkakäräjät

Pääkäsittelyt ja esittelyt vuosina 2021–2025 (Taulukko 13)

	2021	2022	2023	2024	2025
Ratkaistuja asioita yhteensä	1 905	1 774	1 728	1 854	2054
Ratkaistu esittelystä	1 451	1 320	1 288	1 368	1532
Ratkaistu pääkäsittelyssä	453	454	438	481	508
Pääkäsittelyjen osuus	24 %	26 %	25 %	26 %	25 %
Pääkäsittelyjen aika (h)	2 065	2 031	2 399	2 255	2317

Matkakäräjät vuosina 2021–2025 (Taulukko 14)

	2021	2022	2023	2024	2025
Matkakäräjien lkm.	11	10	16	10	8

Kaikkien hovioikeuksien pääkäsittelyt vuonna 2025 (Taulukko 15)

	Annetut ratkaisut	Pääkäsittelyt	Pääkäsittelyjen osuus annetuista ratkaisuista
Helsingin hovioikeus	3 569	754	21 %
Itä-Suomen hovioikeus	1 241	219	18 %
Rovaniemen hovioikeus	923	178	19 %
Turun hovioikeus	2 054	508	25 %
Vaasan hovioikeus	1 021	207	20 %
Yhteensä	**8 808**	**1 866**	**21 %**

5.5. Jatkokäsittelyluvat

Jatkokäsittelyluvat vuonna 2025 (Taulukko 16)

	Lukumäärä	Osuus
Evätty	738	52 %
Myönnetty *	615	43 %
Myönnetty osittain *	64	5 %
Yhteensä	**1417**	**100 %**

* Tilanne 16.9.2026. Myönnetyt jatkokäsittelyluvat tilastoituvat vasta, kun asia on ratkaistu.

Kaikkien hovioikeuksien jatkokäsittelyluvat vuonna 2025 (Taulukko 17)

	Evätty		Myönnetty**		Myönnetty osittain**		Yhteensä
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Helsingin hovioikeus	1 411	62 %	761	33 %	102	4 %	2 274
Itä-Suomen hovioikeus	464	58 %	303	38 %	36	4 %	803
Rovaniemen hovioikeus	380	57 %	253	38 %	30	5 %	663
Turun hovioikeus	738	52 %	615	43 %	64	5 %	1417
Vaasan hovioikeus	378	54 %	296	43 %	22	3 %	696
Yhteensä	**3 371**	**58 %**	**2 228**	**38 %**	**254**	**4 %**	**5 853**

** Tilanne 16.9.2026. Myönnetyt jatkokäsittelyluvat tilastoituvat vasta, kun asia on ratkaistu.

Jatkokäsittelyluvan piiriin kuuluvien asioiden osuus kaikissa hovioikeuksissa vuonna 2025 (Taulukko 18)

	Asioita joihin JKL-säännökset ovat soveltuneet	Kaikki annetut ratkaisut	JKL-säännösten piirissä olevien asioiden osuus %
Helsingin hovioikeus	2 305	3 569	65 %
Itä-Suomen hovioikeus	837	1 241	67 %
Rovaniemen hovioikeus	694	923	75 %
Turun hovioikeus	1 576	2 054	77 %
Vaasan hovioikeus	738	1 021	72 %
Yhteensä	6 150	8 808	70 %

5.6. Ratkaisujen pysyvyys

Käräjäoikeuksien ratkaisujen pysyvyys

Oheisessa taulukossa on kuvattu käräjäoikeuksien ratkaisujen pysyvyyttä Turun hovioikeudessa Ahvenanmaan, Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen käräjäoikeuksien osalta vuonna 2025. Taulukosta käy ilmi eri ratkaisuluokkiin kuuluvien ratkaisujen lukumäärät ja prosenttiosuudet.

Käräjäoikeuksien ratkaisujen pysyvyys Turun hovioikeudessa vuonna 2025 (Taulukko 19)

Ratkaisun laatu	lkm	%
Jatkokäsittelylupaa ei ole myönnetty	771	38,0 %
Ei muutettu	278	13,7 %
Perusteluja ja lopputulosta muutettu muusta syystä	249	12,3 %
Perusteluja ja lopputulosta muutettu näytön uudelleenarvioinnin johdosta	224	11,0 %
Muutettu vain perusteluja	194	9,6 %
Lausunnon antaminen rauennut	95	4,7 %
Muutos koskee vain lopputulokseltaan ratkaisun epäolennaista osaa	49	2,4 %
1. asteen vaatimus hylätty	48	2,4 %
Tutkimatta	33	1,6 %
Palautettu	21	1,0 %
Vahvistettu sovinto	18	0,9 %
Jatkokäsittelylupa myönnetty / osittain	16	0,8 %
Täytäntöönpanokieltopyyntö hylätty	10	0,5 %
Jäänyt sillensä	9	0,4 %
Muu	5	0,2 %
Täytäntöönpanokielto määrätty	5	0,2 %
1. asteen vaatimus hyväksytty	3	0,1 %
Ei valitettu	2	0,1 %

Hovioikeuden ratkaisujen pysyvyys

Korkeimpaan oikeuteen saapui vuonna 2025 Turun hovioikeudesta 415 asiaa. Korkein oikeus antoi ratkaisun 22 Turun hovioikeuden ratkaisemassa asiassa.

KKO:n annettujen asiaratkaisujen laatu vuonna 2025 (Taulukko 20)

Ei muutosta	Kumottu	Kumottu ja palautettu	Muu	Muutettu	Yhteensä
8	5	2	3	4	22

5.7. Henkilöstö

Hovioikeudessa on 38 tuomarin virkaa, 10 asessorin virkaa, 22 esittelijän virkaa, 2 käräjänotaarin virkaa, kansliapäällikön virka sekä 31 eri virkanimikkeillä toimivaa kansliahenkilökunnan virkamiestä. Lisäksi hovioikeus tarjoaa vuosittain harjoittelupaikan kahdelle oikeustieteellisen tiedekunnan korkeakouluharjoittelijalle ja kolmelle tradenomiopiskelijalle sekä palveluspaikan siviilipalvelusta suorittavalle.

Hovioikeuden henkilöstöllä on ollut käytössä ePassi, johon sisältyy liikunta- ja kulttuurietu sekä lounasetu. Kertomusvuonna järjestettiin henkilökunnalle perinteisiä tapahtumia muun muassa kansliahenkilökuntapäivä, virkistyspäivä sekä joulujuhla. Scriptura-henkilöstölehti ilmestyi kaksi kertaa kertomusvuonna.

Henkilöstön kehittäminen

Koulutusyhteistyö Turun yliopiston kanssa on jatkunut. Hovioikeus järjestää ruotsin kielen opetusta henkilökunnalle. Lainkäyttöhenkilökunta osallistuu Heldtin stipendirahastosäätiön järjestämiin koulutuksiin yhdessä Varsinais-Suomen käräjäoikeuden kanssa sekä Tuomarinkoulutuslautakunnan ja muiden tahojen järjestämiin täydennyskoulutuksiin. Hovioikeus järjestää runsaasti omaa koulutusta, josta lisää jäljempänä.

Muutokset viranhaltijoiden osalta

Kertomusvuonna jäi eläkkeelle 3 hovioikeudenneuvosta. Muihin tehtäviin siirtyi 1 hovioikeudenneuvos. Hovioikeuden esittelijäviroista 2 tuli avoimeksi tuomariksi nimityksen myötä.

Vakinaisiin hovioikeudenneuvoksen virkoihin nimitettiin 2 tuomaria.

Tuomarikoulutettavia asessoreita hovioikeuteen nimitettiin 4 henkilöä.

Vakinaisiin esittelijän virkoihin nimitettiin 2 henkilöä.

6. Sisäisen valvonnan arviointi

Virastot vastaavat itse toimintaansa koskevasta sisäisestä valvonnasta.

Hovioikeuden sisäiseen valvontaan osallistuu hovioikeuden koko organisaatio. Valvonnan keinoja ovat muun muassa tarkoituksenmukaisten toimintamenetelmien ja asianmukaisen työnjaon omaksuminen, määrärahojen käytön kontrollointi, tulostavoitteen toteutumisen, asioiden käsittelyn etenemisen ja käsittelyaikojen seuraaminen sekä koulutus ja tiedonkulku. Yksittäiset lainkäyttöratkaisut ovat sidottuja lakiin ja päätökset tehdään voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Hovioikeuden toiminta, toimintatavat ja hallinnolliset menettelyt perustuvat niitä koskeviin säädöksiin, hovioikeuden työjärjestykseen ja sisäisiin ohjeisiin. Talouden laillisuuden ja tuloksellisuuden varmistamiseksi hovioikeus noudattaa Tuomioistuinlaitoksen taloussääntöä.

Tulosneuvottelut käydään Tuomioistuinviraston kanssa. Tulostavoite jaetaan osastoille ja sen toteutumista seurataan. Tulostavoitteen toteutumista valvoo presidentti ja sitä seurataan johtoryhmässä sekä osastojen kokouksissa. Hovioikeus valvoo lisäksi jatkuvasti työtilanteen kehittymistä. Erityistä huomiota on kiinnitetty vanhoihin, yli vuoden vireillä olleisiin asioihin. Budjettineuvottelujen yhteydessä hovioikeus suorittaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin, joka toimitetaan Tuomioistuinvirastolle. Kansliapäällikkö laati vastauksen yhdessä johtoryhmän kanssa.

Hovioikeuden presidentti, osaston johtajat, osaston apulaisjohtajat, kansliapäällikkö ja lähiesimiehet seuraavat henkilökunnan toimintaa. Kukin työntekijä vastaa toimenkuvansa sekä tulos- ja kehityskeskusteluissa sovittujen tavoitteiden mukaisesti työnsä tuloksellisuudesta ja laadusta.

Hovioikeudessa toimii tietoturvatyöryhmä, johon tietosuojavastaavan ja kansliapäällikön lisäksi osallistuu kirjaaja, arkistonhoitaja ja virastomestari/ICT-yhdyshenkilö virkansa puolesta sekä hovioikeuden asessori/esittelijä ja lainkäyttösihteeri.

Hovioikeuden johdon käsityksen mukaan viraston sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti ja riittävästi.

7. Hovioikeuden muu toiminta

Hallinto

Johtoryhmä kokoontui 20 kertaa.

Lausuntovaliokunnan lausunnot

Lausuntovaliokunta antoi 11 lausuntoa hovioikeuspiirin tuomarin virkojen täyttämisestä.

Muut lausunnot

Hovioikeus antoi kertomusvuonna lausunnon seuraavista asioista:

- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Luonnoksesta hallituksen esitykseksi varmuusvankeuden käyttöönotosta ja elinkautisvankien vapauttamismenettelyn kehittämisestä
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
- Eduskunnan lakivaliokunnan lausuntopyyntö: HE 61/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 17 ja 20 luvun muuttamisesta
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Asunto-osakeyhtiölain ajantasaistamiseksi asetetun työryhmän mietintö
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Työperäistä hyväksikäyttöä koskevan säätelyn muuttaminen
- Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköisestä tunnistamisesta, luottamuspalveluista ja eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä annettua EU:n asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Syyteneuvottelun käyttöalan laajentaminen; työryhmän mietintö
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi esitutkintalain, oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain ja oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 b §:n muuttamisesta
- Tuomioistuinviraston lausuntopyyntö: Käräjänotaareiden valintamenettelyn sujuvuuden kehittäminen -työryhmän työryhmämuistiosta (hovioikeudet antaneet yhteisen lausunnon)
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Etäyhteyksien käyttäminen tuomioistuimen sisäisessä ratkaisuistunnossa
- Tuomioistuinviraston lausuntopyyntö: Tuomioistuinlaitoksen kestävyys- ja vastuullisuusraportointi vuonna 2024
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Työryhmän mietintö pienten riita-asioiden menettelystä
- Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi

eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusta täytäntöönpanossa annetun lain muuttamisesta
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Luonnoksesta oikeusavun palkkioperusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n muuttamisesta
- Oikeusministeriön lausuntopyyntö: Huoneenvuokralakityöryhmän mietinnöstä

Hovioikeuden henkilökunnan osallistuminen tuomioistuimia ja koko hallinnonalaa koskevaan valtakunnalliseen työhön

- Hovioikeuden jäsen toimi varajäsenenä tuomarinkoulutuslautakunnassa
- Kolme hovioikeuden jäsentä toimi todistetallennusuudistuksen koulutusryhmässä
- Yksi hovioikeuden jäsen toimi hovioikeuksien AIPA-yhteistyöverkostossa
- Hovioikeuden jäsen toimi puheenjohtajana käräjäoikeuksien yhteistyöverkoston pakkokeinoasioiden vastuutuomariverkostossa
- Hovioikeuden asessori toimi edustajana Suomen kansallisen verkoston rajat ylittävissä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa
- Hovioikeuden jäsen, kansliapäällikkö ja yli virastomestari jäseninä riskienhallinnan ja varautumisen verkostossa
- Hovioikeuden jäsen ja informaatikko toimivat AIPA-raportoinnin käyttäjien verkostossa
- Kaksi hovioikeuden jäsentä toimi oikeusministeriön asettaman oikeuslaitostyöryhmän projektiryhmän jäseninä
- Informaatikko toimi tuomioistuinten kirjasto- ja tietopalveluverkostossa sekä ORK:n vetämässä kirjastojärjestelmän ylläpitäjien ryhmässä
- Informaatikko ja johdon sihteeri olivat jäseninä tuomioistuinlaitoksen viestintäverkostossa sekä OM:n hallinnonalan viestijät -verkostossa
- Hallintosihteeri toimi jäsenenä oikeuslaitoksen yleisen sopimusalan arviointi- ja kehittämisryhmässä
- Presidentti osallistui valtakunnallisen käräjänotaari- ja asessorikoulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen
- Presidentti oli oikeuslaitostyöryhmän jäsen ja kahden projektiryhmän puheenjohtaja
- Presidentti toimi puheenjohtajana oikeusministeriön asettamassa Etäyhteydet oikeudenkäynnissä -hankeryhmässä

Alioikeuksien tarkastus

Alioikeuksien tarkastajana toimi hovioikeuden määräaikainen esittelijä Anne Juhola. Kanta-Hämeen käräjäoikeudessa 28. – 29.10.2025 suoritettuun tarkastukseen osallistuivat Juholan lisäksi hovioikeudenneuvos, osaston johtaja Nora Viikari ja hovioikeuden presidentti Pekka Määttä. Ahvenanmaan käräjäoikeudessa 10.-12.11.2025 tarkastukseen osallistuivat tarkastajan lisäksi hovioikeudenneuvos Camilla Nissi ja hovioikeuden presidentti. Alioikeuksien tarkastuksesta laaditaan erillinen kertomus.

Koulutus

- Koulutus yhdenvertaisuusperiaatteesta osakeyhtiössä ja asunto-osakeyhtiössä 3.2.2025
- Monikulttuurisuus -koulutus koko henkilökunnalle/Bahar Mozaffari 5.2.2025
- Oikeuslähteiden käyttäminen lainkäyttötoiminnassa (esittelijäkoulutus)/Jussi Virtanen 14.2.2025
- Yleisten tuomioistuinten lähiesihenkilöiden verkostopäivät 1.-2.4.2025
- Tekoälywebinaarit 3.4.2025 ja 9.4.2025
- Vastaajan läsnäolo rikosoikeudenkäynnissä 9.4.2025
- Kansainvälisiä tiedoksianto- ja todistelupyyntöjä koskeva koulutus 20.5.2025
- Oikeudenkäynnin julkisuus ja tietosuoja 26.5.2025 (Rovaniemen hovioikeuspiirin lainkäytön laatuhanke)
- Hovioikeuden esittelijästä käräjätuomariksi – Ajatuksia kirjallisesta yhteenvedosta ja ratkaisun riittävästä perustelemisesta/Pekka Määttä 22.8.2025
- AIPA:n tuomiolauselmakoulutus lainkäyttösihteereille 27.8. ja 3.9.2025
- Valvottujen ja tuettujen tapaamisten määräämisen perusteet 29.8.2025
- Heldt-koulutus: Tahallisuus talousrikoksissa/oikeusneuvos emeritus Pekka Koponen 19.9.2025
- Tuomioistuinsovittelu (esittelijöille)/Tiina Hirvonen 25.9.2025
- Suomen Prosessioikeusyhdistys ry:n seminaari: Prekluusio – tarvitaanko sitä lisää? 30.9.2025
- THL:n oikeuspsykiatrian päivä 7.10.2025
- Rikosasian pääkäsittely käräjäoikeudessa (esittelijöille)/Pekka Määttä 24.10.2025
- Heldt-säätiön sovittelukoulutus 30.–31.10.2025
- Insolvenssiasioiden laatupäivä 6.11.2025 Helsingissä
- Rikosasian tuomion kirjoittaminen käräjäoikeudessa/Pekka Määttä 7.11.2025
- Todistelutallenneuudistuksen prosessinjohtokoulutus lainkäyttöhenkilökunnalle 13.-14.11.2025
- Rovaniemen hovioikeuspiirin lainkäytön laatuhankkeen laatupäivät aiheena mm. tietopyynnöt 20.-21.11.2025
- Konkurrenssista erityisesti muutoksenhaun näkökulmasta/HON Juha Terho 1.12.2025
- Valmistelusta hovioikeudessa/ HON Jukka Loiva, HHO 12.12.2025
- AIPA-työryhmän järjestämä koulutus 12.12.2025
- Ruotsin kielen opetus- ja keskustelutilaisuudet/Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan lehtori

Tuomioistuinharjoittelu

Kertomusvuonna hovioikeudessa oli viisi käräjänotaaria. Alkuosan harjoittelustaan he olivat suorittaneet Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa.

Tapahtumia ja tilaisuuksia

- Hovioikeuden kirjallisuuspiirin tapaamiset
- Istuntokauden aloituskahvit 7.1.2025
- Turun hovioikeuspiirin päällikkötapaaminen 17.2.2025
- Tulosjuhla 14.3.2025
- Kaiku-hankkeen päätöstilaisuus 24.3.2025
- Kansliahenkilökuntapäivä Hämeenlinnassa 4.4.2025
- ICT-verkostopäivät ICT-yhdyshenkilöille 10.-11.4.2025 Tampereella
- Käräjänotaaripäivät 22.5.2025
- Virastopäällikköpäivät 2.-3.6.2025
- Valmiusseminaari 5.9.2025
- ETJN-vaihtoon saapunut vierailija 10.-12.9.2025
- Turvallisuuspäivä 26.9.2025
- Virkistyspäivä 29.9.2025
- Tulosneuvottelut 23.10.2025
- Taisto -25 harjoitus 6.11.2025
- Joulujuhla 5.12.2025
- Akatemiatalon jouluhartaus 18.12.2025

Kertomusvuonna hovioikeudessa kävi jälleen useita vierailijaryhmiä muun muassa korkeimmasta oikeudesta, Turun Seudun Sovittelijat ry, asianajosihteeriryhmä sekä rikosuhripäivystäjiä. Vuoden aikana tavattiin myös aluehallintoviranomaisten, oikeusministeriön, tuomioistuinviraston, syyttäjälaitoksen, avustajakunnan, lakimies-, tuomari- ja opiskelijajärjestöjen edustajia.

Yhteistyö

Opiskelijoiden lakimiesharjoittelua jatkettiin yhteistyössä Turun yliopiston ja Åbo Akademin oikeustieteellisen tiedekunnan kanssa. Molempien tiedekuntien opiskelijat voivat suorittaa hovioikeudessa kuukauden pituisen harjoittelujakson, jolloin heitä perehdytetään käytännön lakimiestehtäviin. Lisäksi molemmista yliopistoista on ollut kolmen kuukauden ajan valtionhallinnon harjoittelijat. Opiskelijat voivat sisällyttää harjoittelunsa tiedekunnan opintojaksoihin ja osaksi korkeakoulututkintoaan.

Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kanssa oli myös muuta opetus- ja koulutusyhteistyötä. ”Tuomarin työ tutuksi” -tilaisuuksia jatkettiin. Tilaisuuksiin osallistuivat hovioikeuden työntekijöiden lisäksi Tuomioistuinviraston ja Varsinais-Suomen käräjäoikeuden edustajat.

Hovioikeuden koulutus- ja opiskelijayhteistyöstä on kerrottu enemmän kappaleessa 3.

Turun hovioikeuden Finlex-ratkaisut

Kertomusvuonna Turun hovioikeudesta julkaistiin Finlexissä 5 ratkaisua.

THO: 2025:1

Åland – Självstyrelse – Behörighet, Sammanträffande av brott – Lagkonkurrens, Rattfylleri, Straffbart bruk av narkotika

Ahvenanmaa – Itsehallinto – Toimivalta, Rikosten yhtyminen – Lainkonkurrenssi, Rattijuopumus, Huumausaineen käyttörikos

Tingsrätten hade tillräknat svaranden rattfylleri eftersom han hade framfört en personbil trots att han hade använt narkotika, men förkastat åtalet för straffbart bruk av narkotika, eftersom det i förarbetena till trafikbrottslagen för landskapet Åland konstateras att den rattfylleribestämmelse som gäller användningen av narkotika i vägtrafiken i egenskap av specialbestämmelse har företräde framför tillämpningen av bestämmelsen om straffbart bruk av narkotika i 50 kap. 2 a § strafflagen. Hovrätten konstaterade att landskapet Åland har lagstiftningsbehörighet i fråga om trafikbrott men inte i fråga om narkotikabrott. Därmed skulle uttalandet i förarbetena inte ges betydelse vid bedömningen av lagkonkurrensen. Enligt högsta domstolens ställningstagande (HD 2006:76 och HD 2009:73) utgör rattfylleribrott och straffbart bruk av narkotika i samband med trafikbrott två skilda brott. Svaranden tillräknades utöver rattfylleri även straffbart bruk av narkotika.

Käräjäoikeus oli lukenut vastaajan syyksi rattijuopumuksen, koska hän oli kuljettanut henkilöautoa käytettyään huumausainetta, mutta oli hylännyt syytteen huumausaineen käyttörikoksesta viitaten Ahvenanmaan maakunnan liikennerikoslain (trafikbrottslagen för landskapet Åland) esitöihin, joissa on todettu huumausaineen käyttöä tieliikenteessä koskevan rattijuopumussäännöksen erityissäännöksenä syrjäyttävän rikoslain 50 luvun 2 a §:n huumausaineen käyttörikossäännöksen soveltamisen. Hovioikeus totesi, että Ahvenanmaan maakunnalla on lainsäädäntövalta koskien liikennerikoksia, mutta ei huumausainerikoksia. Tämän vuoksi edellä mainituille lain esitöille ei voinut antaa merkitystä lainkonkurrenssin arvioinnissa. Korkeimman oikeuden kannanottojen mukaan (KKO 2006:76 ja KKO 2009:73) rattijuopumus ja huumausaineen käyttörikos liikennerikoksen yhteydessä muodostavat kaksi erillistä rikosta. Vastaajan syyksi luettiin rattijuopumuksen ohella myös huumausaineen käyttörikos.

THO: 2025:2

Palkkaturva, Muutoksenhaku, Kanne – Kanteen muuttaminen, Asianosainen – Väärä vastaaja, Tutkimatta jättäminen

Asiassa on kysymys siitä, oliko A:n ja B:n muutoksenhakua palkkaturvapäätöksiin koskevat yhteneväiset kanteet nostettu palkkaturvalain edellyttämässä määräajassa valtiota vastaan. Kanteen nostamisen määräaika oli päättynyt 4.8.2022. Asiat olivat tulleet vireille määräajassa Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa palkkaturvalain 21 §:n mukaisina kanteina työnantajaa vastaan. Vastaaja työnantaja X ei vastannut kanteisiin. Kanteen nostamisen määräajan jälkeen tehtyjen kanteiden täydennysten jälkeen käräjäoikeuden vastaajaksi haastama Suomen valtio /

Uudenmaan ELY-keskus oli vastauksessaan käräjäoikeudelle vaatinut, että kanteet valtiota vastaan jätetään tutkimatta tai hylätään, koska A ja B eivät olleet viimeistään 4.8.2022 nostaneet kanteita valtiota vastaan ja olivat siten menettäneet oikeutensa palkkaturvaan. Käräjäoikeus oli antanut asioissa välituomiot, joissa se katsoi, että ELY-keskuksen vaatimus kanteen hylkäämisestä tai tutkimatta jättämisestä välituomioissa käsitellyllä perusteella hylätään ja asian käsittelyä jatketaan. Välituomioissa todetun mukaan A ja B olivat 19.4.2022 nostamillaan kanteilla hakeneet palkkaturvapäätöksiin muutosta myös palkkaturvalain 22 §:n mukaisesti eivätkä olleet menettäneet oikeuttaan palkkaturvaan. Myöhemmin tuomioissaan käräjäoikeus vahvisti A:n ja B:n oikeuden palkkaturvaan. Hovioikeus katsoi, että A:n ja B:n palkkaturvalain 22 §:n mukaiset vahvistuskanteet valtiota vastaan tuli jättää tutkimatta liian myöhään tehtyinä.

THO: 2025:3

Tieto- ja viestintärikokset – Tietoliikenteen häirintä, Ilkivalta, Aiheettomat puhelut – Häiriösoitot – Hätäkeskus

A oli soittanut 10.9.2022 yhteensä 53 ja 24.-25.11.2022 välisenä aikana noin 80 aiheetonta puhelua hätäkeskukseen. Syyttäjä vaati käräjäoikeudessa A:lle rangaistusta kahdesta tietoliikenteen häirinnästä ja toissijaisesti ilkivallasta. Käräjäoikeus tuomitsi A:n toissijaisten syytteiden mukaisesta ilkivallasta. Hovioikeudessa syyttäjä vaati A:lle rangaistusta kahdesta ensisijaisen syytteen mukaisesta tietoliikenteen häirinnästä. Kysymys oli siitä, oliko A menettelyllään häirinnyt televiestintää siten kuin tietoliikenteen häirinnän tunnusmerkistö edellyttää. Hovioikeus tuomitsi A:n kahdesta tietoliikenteen häirinnästä.

THO: 2025:4

Oikeudenkäyntimenettely – Oikeudenkäynnin kesto – Oikeudenkäynnin viivästymishyvitys

Kysymys oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä tilanteessa, jossa vastaaja jätetään sakkorangaistukseen tuomitsematta rikoksesta kuluneen huomattavan pitkän ajan, jossa on asiallisesti ollut samalla kysymys oikeudenkäynnin kohtuuttomasta viivästymisestä.

THO: 2025:5

Ulkomaalaisrikkomus – Kieltoerehdys

Kysymys ulkomaalaisen velvollisuudesta pitää ulkomaalaislain 14 §:ssä tarkoitettu matkustusasiakirja voimassa Suomessa oleskellessaan sekä ulkomaalaisrikkomuksen tunnusmerkistön täyttymisestä tilanteessa, jossa ulkomaalaisella on oleskelulupa Suomeen mutta ei voimassa olevaa matkustusasiakirjaa. Lisäksi kysymys kieltoerehdystä koskevan säännöksen soveltamisesta.

Lehdistötiedotteet

Kertomusvuonna julkaistiin 9 lehdistötiedotetta.

Lehdistötiedote törkeää kunnianloukkausta koskevassa asiassa R 24/52 (10.3.2025): Ratkaisu koski tietojen julkaisemista julkisella Instagram-tilillä. Hovioikeus muutti jutussa Pirkanmaan käräjäoikeuden tuomiota ja tuomitsi jutun vastaajat törkeästä kunnianloukkauksesta.

Lehdistötiedote törkeää paritusta koskevassa asiassa R 24/382 (28.3.2025): Asiassa, joka oli ratkaistu Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa, oli kysymys mittavasta prostituoitujen majoittamisesta vastaajien vuokraamiin tiloihin. Hovioikeus päätyi osin lieventämään syyksilukemista ja vastaavasti lieventämään rangaistusseuraamuksia.

Lehdistötiedote tapon yritystä ym. koskevassa asiassa R 24/1011 (4.6.2025): Kysymys oli ollut tilanteesta, josta vastaajan ja asianomistajan kesken oli sovittu yhden laukauksen ampumisesta asianomistajaa ilma-aseella selkään. Kanta-Hämeen käräjäoikeus oli lukenut teon syyksi tapon yrityksenä. Hovioikeus lievensi syyksilukemisen pahoinpitelyksi.

Lehdistötiedote törkeää velallisen epärehellisyyttä ym. koskevassa asiassa R 24/672 (4.7.2025): Juttu koski Sunny Car Center Hämeenlinna Oy:n autotalohankkeeseen liittyviä talousrikossyytteitä.

Lehdistötiedote törkeää lapsenraiskausta ja murhaa koskevassa asiassa R 18/2024/474 (4.7.2025): Hovioikeus tuomitsi Pirkanmaan käräjäoikeuden tavoin vastaajan mm. Valkeakoskella tapahtuneesta törkeästä lapsenraiskauksesta ja murhasta elinkautiseen vankeusrangaistukseen.

Lehdistötiedote asiassa R 25/112 (28.8.2025): Hovioikeus pysytti käräjäoikeuden päätöksen laite-etsinnän laillisuutta koskevassa asiassa.

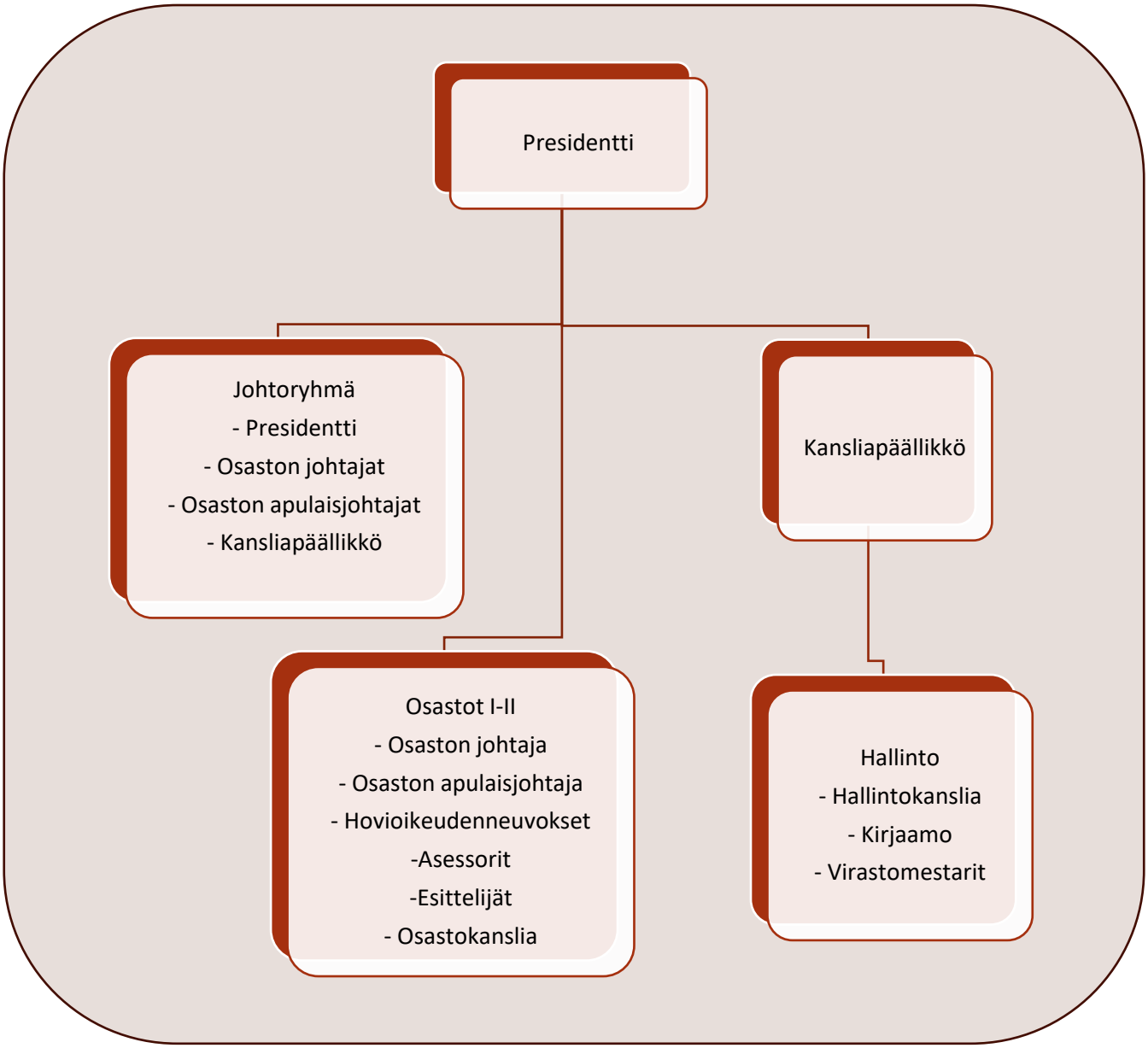
Lehdistötiedote muun muassa törkeää petosta koskevassa asiassa R 23/1247 (5.9.2025): Juttu koski Lapis Rakennus Oy:n ja Lapis Rakennus Holding Oy:n vastuuhenkilöiden syyllistymistä mm. talousrikoksiin, joka oli käsitelty Pirkanmaan käräjäoikeudessa.

Lehdistötiedote murhaa ym. koskevassa asiassa R 25/17 (17.10.2025): Asiassa oli kysymys Salossa 11.1.2024 tapahtuneesta henkirikoksesta. Hovioikeus katsoi Varsinais-Suomen käräjäoikeuden tavoin yhden vastaajista syyllistyneen murhaan.

Lehdistötiedote vahingonkorvausasiassa (25.11.2025): Asiassa oli kysymys parantumattoman sairauden tartuttamisesta.

8. Turun hovioikeuden organisaatio 2025

Organisaatiokaavio

Lainkäyttöosastot

Hovioikeus toimii kahteen osastoon jakautuneena. Kumpaakin osastoa johtaa osaston johtaja sekä osaston apulaisjohtaja. Osastolla voi olla jäseninä hovioikeudenneuvoksia ja asessoreita sekä esittelijöinä hovioikeuden esittelijöitä ja käräjänotaari. Lisäksi osastolla on notaareita, erityissihteereitä ja lainkäyttösihteereitä. Lainkäyttöasiat sekä muutoksenhakua ja ylimääräistä muutoksenhakua oikeushallintoasioissa koskevat asiat käsitellään ja ratkaistaan osastojen istunnoissa.

Hovioikeuden presidentti on osallistunut lainkäyttöasioiden käsittelyyn molemmilla osastoilla muiden työtehtävien sen salliessa.

Hovioikeuden presidentti ja hovioikeuden hallinto

Hovioikeuden presidentti johtaa hallintoa. Hän ratkaisee ne hovioikeudelle kuuluvat hallintoasiat, joita ei ole säädetty tai määrätty hovioikeuden muun virkamiehen ratkaistavaksi.

Hovioikeudessa on johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimii hovioikeuden presidentti ja jäseninä ovat osaston johtajat, osaston apulaisjohtajat ja kansliapäällikkö. Johtoryhmä toimii presidentin apuna hovioikeuden toiminnan johtamisessa ja kehittämisessä.

Hovioikeuden työjärjestyksen mukaan hovioikeuden hallinnosta huolehtii kansliapäällikkö. Hallintoasioissa hovioikeuden presidenttiä ja kansliapäällikköä avustavat hallintosihteeri, johdon sihteeri, kaksi talous- ja henkilöstösihteeriä sekä taloussihteeri. Hovioikeuden sisäisestä tietopalvelusta vastaa informaatikko. Kirjaamon henkilökunta huolehtii kirjaajan johdolla asiakirjahallinnosta, arkistoinnista sekä asiakaspalvelusta. Virastomestarien pääasiallisena tehtävänä on huolehtia ylivirastomestarin johdolla pääkäsittelyjen turvallisuudesta ja tekniikan toimivuudesta.

9. Toimintakertomuksen hyväksyminen

Hyväksyn edellä olevan Turun hovioikeuden toimintakertomuksen vuodelta 2025.

Turun hovioikeudessa 21.10.2026

Hovioikeuden presidentti

Pekka Määttä

